Statement - Bewoners Baanstraat te Edam - 23 juni 2025

Aan het College van B&W Edam-Volendam, gemeenteraad, fractievoorzitters, stakeholders en overige betrokkenen.

Met dit statement willen wij, bewoners van de Baanstraat te Edam, het effect van het voorgenomen parkeerbeleid ernstig aan de kaak stellen!

De letterlijke doelstelling volgens het B&W: '***Verbeteren leefbaarheid en veiligheid'*** *'Het doel van een nieuw parkeerbeleid is het verbeteren van de leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum van Edam en de oude kom van Volendam.'*

Deze doelstelling wordt breed gedragen en is bestuurlijk vastgelegd in onder meer het mobiliteitsplan 2024-2029 en het omgevingsplan van de gemeente Edam-Volendam. Een gemeentelijke structuurvisie is richtinggevend beleid met juridisch-planologische betekenis, waaraan het gemeentebestuur zich behoort te houden om consistent en zorgvuldig te handelen.

De praktijk: VerkeersONveiligheid en verslechtering van de leefbaarheid!

• De straat is al jaren in zeer slechte staat, vooral na het vervangen van de riolering vorig jaar zomer.
• Steeds zwaarder wordend verkeer rijdt structureel te hard, waar 30 km/u al te hard is voor een druk bezochte woonstraat zonder stoepen en een verraderlijke dooie hoek in de smalle doorgang, er worden dagelijks snelheden tot wel 70 km/u gemeten!
• Tegelijkertijd wordt vrachtverkeer door de gemeente duizenden keren per jaar doorgelaten in de oude kom van Edam, in strijd met de verordening (die al sinds 2019 geldt). Het college past het juridisch kader rond deelbare leveringen en ontheffingsbeleid niet voldoende toe. Zonder daadwerkelijke handhaving glippen er daarnaast jaarlijks nog eens duizenden vrachtwagens doorheen die door de oude kom van Edam denderen.
• Deze giftige cocktail zorgt al sinds 2010 voor verkeersonveiligheid, een verslechterende leefbaarheid én het tast (Rijks)monumentale panden en de Rijksmonumentale Baanbrug ernstig aan!
Scheuren trekken in (Rijks)monumentale gevels, geluid- en trilling-overlast overschrijden de normen flink. De laatste maanden zorgden storingen aan de Rijksmonumentale Baanbrug tientallen keren voor urenlange stremmingen in de Baanstraat. Zo ernstig dat de brug spontaan open schiet en voor zeer gevaarlijke situaties zorgt! Niet alleen technisch, maar ook op het oog is te zien dat dit Rijksmonument aan flarden wordt gereden en onherstelbaar beschadigd is!

Na een 2-jarige dialoog met de gemeente over een veilige inrichting, stellen wij vast;

1. Ondanks herhaaldelijke verzoeken van de bewoners, zaken op de lange baan werden geschoven.
2. Een pilottraject is gestrand, doordat verbeterplannen niet van de grond kwamen.
3. Er mogelijk cameratoezicht komt wat vrachtverkeer zonder ontheffing handhaaft. Positief!
4. Een nieuwe inrichting uiteindelijk opgestart wordt, de uitgangspunten voor het ontwerp in handen zijn van een extern verkeersbureau; Participatie vooraf ontbreekt tot nog toe!
5. Een beknopte toelichting zegt; *'We denken aan een vlakke inrichting met visuele drempels in het wegdek.'* Dit zal een desastreus negatief effect opleveren en zorgt eerder voor een verslechtering!!

Externe verkeersdeskundige stellen vast dat;

-De gemeente rekent met verkeerde (achterhaalde) data. Namelijk met een verkeersintensiteit van 800 gemotoriseerde verkeersbewegingen per etmaal (mvt/etm) in de Baanstraat momenteel (Aldus door de gemeente aan bewoners gecommuniceerd.)
-Uit een planologisch onderbouwd onderzoek* uit 2019 blijkt dat het daadwerkelijke aantal na de oplevering van de Baandervesting stijgt naar 1300 mvt/etm in het jaar 2030.
-Uit digitale waarnemingen blijkt dat (door het exceptioneel gegroeide thuisbezorggedrag) deze bewegingen (1200 tot 1300 mvt/etm) reeds worden gemeten. in geval van de middag-spitsmomenten; zelfs ca. 200 mvt/uur!
-Genoemd onderzoek* wijst ook op de grenswaarde (wat nog veilig wordt geacht) volgens ASVV 2012; van maximaal 1.000 mvt/etm in de smalle doorgang in de Baanstraat. De ASVV 2021 heeft deze norm verder aangescherpt naar 500 mvt/etm.

-Genoemd onderzoek* geeft een verkeerskundig onderbouwd, beleidsrelevant advies waarin concrete ingrepen, als een verdere versmalling, dwingend remmende maatregelen, veilige stoepen, en mogelijk 15 km/uur en eenrichtingsverkeer worden voorgesteld.
- De Baanstraat gekwalificeerd moet worden volgens de ASVV 2021 als een ‘erftoegangsweg type I’, (oftewel Woonstraat) gelegen binnen een beschermd stadsgezicht /bebouwde kom. De straat is primair ingericht voor verblijf en langzaam verkeer, met een klinkerprofiel, afwezigheid van veilige stoepen, en een historisch bouwkundig karakter. Gezien het ontbreken van gescheiden verkeersstromen, de smalle doorgang (inclusief dooie hoek) de slechte fundering van woningen en de aanwezigheid van 6 stuks alternatieve ontsluitingsroutes, is het typeren van de straat voor ‘doorgaand verkeer’ in strijd met de beoogde functie en gebruiksnormen conform de CROW-richtlijnen. Daardoor kan de gemeente de Baanstraat onmogelijk uitsluiten van het reduceren van de verkeersintensiteit door het voorgenomen parkeerbeleid. Indien de gemeente verzuimt de nieuwe inrichting op genoemde norm te baseren;
-Handelt de gemeente in strijd met haar wettelijke zorgplicht als wegbeheerder. Indien onverhoopt schade of letsel ontstaat, achten wij de gemeente op voorhand aansprakelijk wegens nalatigheid en bewust risicovol bestuurshandelen.
-Dat het aantal verkeersbewegingen door het voorgenomen parkeerbeleid mogelijk naar 1600 mvt/etm of meer stijgt, dit is een verdubbeling van de huidige verkeersintensiteit, t.o.v. waar de gemeente momenteel mee rekent!

Tegen deze achtergrond en n.a.v. genoemde aanleiding, is het onverantwoord en inconsistent beleid dat er nu een nieuw parkeerbeleid wordt voorgesteld dat in de praktijk leidt tot juist **een toename van de verkeersdrukte in het oude centrum van Edam!**

*Het *Goudappel-rapport (2019), opgesteld in het kader van de planvorming rond de nieuwbouw van de Baandervesting, geldt als een planologisch onderbouwd en beleidsvoorbereidend document met zwaarwegende prognostische waarde. Het negeren van deze uitgangsgegevens ondermijnt de consistentie van het huidige mobiliteitsplan 2024-2029. (Zie bijlage; ‘Goudappel onderzoek Baandervesting september 2019’)*

Geen parkeerdruk, wel een verslechtering van de leefbaarheid!

• Uit de onderzoekdata van de gemeente blijkt dat de parkeerdruk in de woonstraten in de oude kom van Edam structureel ruim onder de kritieke grens van 85% blijft. (volgens de norm van CROW en ASVV) Zelfs in piekuren wordt de norm van structurele parkeerdruk niet overschreden. Op het Baanplein is het nog veel lager! Daarnaast is de bezetting voor meer dan 90% toe te schrijven aan bewoners zelf, wat duidt op een stabiel parkeergedrag zonder significant zoekverkeer. Invoering van sturend parkeerbeleid op basis van deze cijfers is beleidsmatig onvoldoende onderbouwd en draagt niet aantoonbaar bij aan leefbaarheid of verkeersveiligheid. Sterker nog, in het geval van de woonstraten rondom de parkeerterreinen in de centrums wordt het risico op extra zoekverkeer, overloop en spanningen in de openbare ruimte juist groter, wat de leefbaarheid en verkeersveiligheid juist schaadt i.p.v. verbetert. De gemeente hint hier al op in haar onderliggende documenten. (zie bijlage, rood gearceerd)
• Antwoorden op vragen uit de gemeenteraad wijzen op een onderzoek waar uit blijkt dat de verkeersintensiteit naar beneden gaat in de woonstraten in de oude centrums. Waar is dat onderzoeksrapport? Als het doel is; Reduceren van verkeersintensiteit en parkeerdruk; Is dat een essentieel onderzoek wat gedaan dient te worden door een geaccrediteerde partij?
Of streeft men onderliggend toch een ander doel na met dit nieuwe parkeerbeleid?
•Het voorgestelde parkeerbeleid levert wel degelijk planologisch nadelige impact op -tot tegenstelling van wat de gemeente schrijft in de Stadskrant van 19 juni, aangaande haar zogenaamde juridische en bestuurlijke grondslagen- voor met name de leefomgeving, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de kwetsbare woonstraten rondom de centrum-parkeerterreinen**.**

Wij zijn niet alleen!

In 2024 tekenden 270 gebruikers onze petitie over de onveilige situatie in de Baanstraat. Wij vertegenwoordigen slechts zeven adressen, gezien de Baanstraat een korte straat is, maar spreken voor een veel breder ongenoegen. Het effect van dit voorgenomen parkeerbeleid is een ernstige verslechtering voor de leefbaarheid van een groot deel van de bewoners en bezoekers van Edam!

Wij roepen politieke partijen op om nu eens écht te pleiten voor een veilige Baanstraat!

1. Tegen dit parkeerbeleid te stemmen en B&W te toetsen aan eerder opgestelde omgevingsplan en mobiliteitsplan;
2. Een parkeerbeleid te laten ontwerpen wat het doel dient; Onderbouwd door een verkeerskundige analyse van een geaccrediteerde partij.
3. Het actief benutten van de bestaande verordening inzake vrachtverkeer en het structureel borgen van (camera)handhaving, waarbij onrechtmatig afgegeven ontheffingen per direct dienen te worden ingetrokken.
4. De Baanstraat als een ‘Woonstraat’ te beschouwen. En haar zorgplicht als wegbeheerder serieus te nemen, waaronder; Het advies omtrent een ‘dwingend remmende inrichting’ te volgen wat Goudappel al in 2019 heeft gegeven.

Gelet op het feit dat dit voorstel niet in lijn is met de vastgestelde beleidskaders van de gemeente Edam-Volendam, achten wij het besluit onevenwichtig en in strijd met fundamentele beginselen van behoorlijk bestuur, hetgeen aanleiding gaf tot juridische toetsing en geeft tot vernietiging bij bezwaar of beroep.

Wij laten dit niet gebeuren!

Ps. Voor alle duidelijkheid; Wij willen net als veel bewoners en bezoekers van Edam een levendig centrum! Inclusief winkels, inclusief evenementen en inclusief toeristen.
Maar wel met respect voor de Rijks monumentale Baanbrug, onze (Rijks) monumentale woningen, de leefbaarheid en allereerst voor de veiligheid! Er zijn voldoende oplossingen die leiden tot tevredenheid bij bewoners, bezoekers en ondernemers. Wij roepen de gemeente op daarover ‘met elkaar’ in gesprek te gaan! In plaats van een ongefundeerd nieuw parkeerbeleid inclusief planologische nadelige effecten -die het doel niet dient- er doorheen te drukken.

Met vriendelijke groet,

Diverse bewoners Baanstraat